

II. Cour du travail d'Anvers, section Hasselt - Arrêt du 19 avril 2022

Article 109*bis* de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 -
Article 215*quater* de l'arrêté royal du 3 juillet 1996 - Réin-
sertion socioprofessionnelle - Restauration d'une capacité
de travail initiale - Valorisation d'une capacité de travail
potentielle - Contribution directe de la formation à l'intégration
dans un milieu de travail - Absences de mesures ultérieures
prises

L'INAMI peut prendre en charge le coût d'une formation de "coach de carrière" si cette formation vise à restaurer tout ou partie de la capacité de travail initiale de l'assurée ou à valoriser sa capacité de travail potentielle. Dans les deux cas, l'objectif doit être l'intégration complète de l'assurée dans un milieu de travail.

Il ne suffit donc pas que la formation ait un impact positif sur le rétablissement de l'assurée et contribue ainsi à son intégration. En effet, il s'agit tout au plus d'une contribution indirecte. La formation doit directement contribuer à son intégration.

L'assurée n'apporte pas la preuve que la formation de "coach de carrière" restaure sa capacité de travail initiale ou valorise sa capacité de travail potentielle. De manière générale, on peut admettre que le fait de suivre la formation de "coach de carrière" puisse impliquer une plus-value sur le marché du travail. Toutefois, ce critère est trop faible. La plupart des formations impliquent probablement une plus-value sur le marché du travail, même de façon (très) indirecte. Les conditions pour une prise en charge des frais par l'INAMI sont plus strictes. Il doit y avoir une contribution directe de la formation à l'intégration.

L'assurée ne précise d'aucune manière ce qu'elle a entrepris avec la formation de "coach de carrière". Elle ne dit pas quelle est sa situation actuelle, par exemple si elle travaille. Elle ne démontre pas avoir tenté de chercher un emploi, aidée par cette formation, et ne produit même aucune pièce établissant qu'elle ait recherché et examiné des offres d'emploi en ce domaine. Tous ces éléments étayent le point de vue de l'INAMI que les motifs pour lesquels l'assurée a suivi la formation de "coach de carrière" sont pour le moins flous. L'absence de démarches entreprises par la suite pointe davantage un intérêt personnel que l'intention de favoriser l'intégration sur le marché du travail.

R.G. 2021/CT/145
INAMI c./...

2. Feiten en procedurele voorgaanden

1.

Mevrouw ... volgde een opleiding haartooi, zonder het diploma te behalen. Zij werkte in de horeca, in de productiesector en als helpster bij kinderopvang.

... is arbeidsongeschikt erkend sinds 31 mei 2019 en was dat minstens tot 13 juli 2021, wegens depressieve klachten, migraine, nekklachten, diverse pijnen.

Zij is aangesloten bij Ziekenfonds De Voorzorg.

De GTB¹ die ... begeleidt signaleert een opleiding loopbaancoach bij Syntra Limburg. Deze opleiding zou aanvangen op 18 november 2020 om te eindigen op 26 mei 2021 (stuk 2 van ...). De adviserend arts van het ziekenfonds geeft toelating om de opleiding te mogen volgen (stuk 5 van ... en administratief dossier).

... dient op 6 augustus 2020 via haar ziekenfonds bij het RIZIV² een aanvraag in tot tenlasteneming van de financiële kosten van de opleiding loopbaancoach (stuk 1 van het administratief dossier). Het advies van de sociaal deskundige is ongunstig omdat *“De opleiding is niet voldoende valoriserend om terug te keren naar de arbeidsmarkt”* (administratief dossier).

Met een brief van 11 september 2020 deelt het RIZIV aan ... mee dat de HCGRI³ de aanvraag heeft geweigerd.

Deze ongunstige beslissing motiveert het RIZIV in dezelfde brief als volgt:

“De opleiding is er niet op gericht uw initiële arbeidsgeschiktheid geheel of gedeeltelijk te herstellen of uw potentiële arbeidsgeschiktheid te valoriseren, met het oog op de volledige integratie in een arbeidsomgeving.” (stuk 2 van het administratief dossier)

... heeft de opleiding tot loopbaancoach ondertussen afgerond (stuk 6 van ...).

2.

... is het niet eens met deze beslissing van 11 september 2020 en tekent hier tegen beroep aan met een verzoekschrift dat zij op 30 oktober 2020 neerlegt op de griffie van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt. Zij vordert met conclusie van 5 maart 2021:

- “de vordering ontvankelijk en gegrond te verklaren
- dientengevolge de bestreden beslissing te vernietigen en te zeggen voor recht dat:
 - aanlegster recht heeft op een terugbetaling van de kosten voor het volgen van haar opleiding loopbaancoach
- verweerster te veroordelen in de kosten van het geding, voor aanlegster te begroten op 131,18 EUR rechtsplegingsvergoeding”.

Het RIZIV legt geen geschreven conclusie neer bij de arbeidsrechtbank.

Met vonnis van 3 juni 2021 beslist de arbeidsrechtbank:

“De vordering van ... ontvankelijk en gegrond.

Vernietigt de bestreden beslissing van 11 september 2020 en zegt voor recht dat het RIZIV de opleiding “loopbaancoach” ten laste neemt.

1. Gespecialiseerde trajectbepalings- en begeleidingsdienst.

2. Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering.

3. Hoge Commissie van de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit. Deze raad is het orgaan van het RIZIV dat over deze aanvragen beslist.

De rechtbank veroordeelt het RIZIV tot de kosten van het geding, begroot en vereffend op 131,18 EUR (art. 1017, tweede lid en 1018 Ger. W.).”

Het RIZIV gaat hiermee niet akkoord en tekent op 9 juli 2021 hoger beroep aan tegen dit vonnis.

...

4. Beoordeling

1.

... maakt ten aanzien van het RIZIV aanspraak op de tenlasteneming van de financiële kosten van de opleiding loopbaancoach op basis van volgende regels:

Artikel 109bis, eerste en tweede lid van de Gecoördineerde Ziektewet⁴:

“De Geneeskundige raad voor invaliditeit heeft tot taak de tenlasteneming door de uitkeringsverzekering van de programma’s inzake beroepsherscholing ten gunste van de rechthebbenden van de uitkeringsverzekering toe te staan. De voorwaarden waaronder die taak kan worden vervuld door de in artikel 153 bedoelde adviserend artsen worden bepaald door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de tegemoetkomingen inzake beroepsherscholing alsook de voorwaarden waaronder en de nadere regels volgens welke deze programma’s ten laste worden genomen.

De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, eveneens de nadere regels volgens welke de kosten die aan de effectieve integratie van de gerechtigde in een programma van beroepsherscholing verbonden zijn, ten laste worden genomen.”

Artikel 215quater van het Uitvoeringsbesluit van de Gecoördineerde Ziektewet⁵:

“De tegemoetkomingen inzake beroepsherscholing, bedoeld in artikel 109bis, tweede lid, van de gecoördineerde wet, omvatten alle voorzieningen of diensten, die erop gericht zijn geheel of gedeeltelijk de initiële arbeidsgeschiktheid van de arbeidsongeschikt erkende gerechtigde te herstellen of de potentiële arbeidsgeschiktheid van deze gerechtigde te valoriseren, met het oog op de volledige integratie van de betrokkene in een arbeidsomgeving.

Zij omvatten met name elk onderzoek, zoals een loopbaanoriëntatie-onderzoek dat moet toelaten te bepalen of een beroepsherscholingsprogramma mogelijk en nuttig is, en elke opleiding, begeleiding of scholing die rechtstreeks bijdraagt tot de integratie, bedoeld in het eerste lid.”

Artikel 215quinquies van het Uitvoeringsbesluit van de Gecoördineerde Ziektewet voegt hieraan toe:

“De kosten die verbonden zijn aan de effectieve integratie van een gerechtigde na een programma van beroepsherscholing, bedoeld in artikel 109bis, derde lid, van de gecoördineerde wet, moeten rechtstreeks bijdragen tot de integratie van de betrokkene.

Deze kosten moeten bovendien in verhouding zijn met het te bereiken doel.

De tenlasteneming van deze kosten kan maximaal toegestaan worden voor een periode van zes maanden, te rekenen vanaf de maand volgend op de maand van afronding van het voormeld programma.”

4. Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14.07.1994.

5. K.B. van 03.07.1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14.07.1994.

2.

Het RIZIV kan dus de kosten ten laste nemen van de opleiding loopbaancoach als:

- die opleiding erop gericht is geheel of gedeeltelijk de initiële arbeidsgeschiktheid van ... te herstellen. Dit is wat het RIZIV in zijn conclusie de socioprofessionele rehabilitatie noemt
- of erop gericht is haar potentiële arbeidsgeschiktheid te valoriseren. Het RIZIV schijnt dit de socioprofessionele heroriëntering te noemen.

In beide gevallen moet het doel de volledige integratie zijn van ... in een arbeidsomgeving.

Het volstaat aldus niet dat de opleiding een positieve impact heeft op het herstel van ... en zo bijdraagt tot haar integratie. Dit is immers slechts hoogstens een indirecte bijdrage. De opleiding moet rechtstreeks bijdragen tot haar integratie.

3.

... vraagt de tenlasteneming van de kosten. Zij moet aldus aantonen dat de opleiding tot loopbaancoach voldoet aan de voorwaarden waaronder het RIZIV deze ten laste kan nemen.

Het arbeidshof beslist dat ... dat niet bewijst.

... bewijst niet dat de opleiding loopbaancoach haar initiële arbeidsgeschiktheid herstelt of haar potentiële arbeidsgeschiktheid valoriseert. Algemeen kan worden aanvaard dat het volgen van de opleiding loopbaancoach een meerwaarde kan betekenen op de arbeidsmarkt. Dat criterium is echter te zwak. De meeste opleidingen betekenen wellicht een meerwaarde op de arbeidsmarkt, zelfs (zeer) indirect. De voorwaarden voor een tenlasteneming door het RIZIV van de kosten zijn strenger. Er moet een rechtstreekse bijdrage zijn van de opleiding in de integratie. Dat bewijst ... niet voor de opleiding loopbaancoach.

... toont geen redenen aan om af te wijken van de analyse en beslissing door het RIZIV.

4.

... verduidelijkt op geen enkele wijze wat zij ondernomen heeft met de opleiding loopbaancoach. Zij vermeldt niet wat haar huidige situatie is, of zij bijvoorbeeld werkt. Zij toont niet aan dat zij pogde een tewerkstelling te zoeken, geholpen door de opleiding en legt zelfs geen stukken neer waaruit blijkt dat zij vacatures daarrond opzocht en onderzocht.

Dat alles ondersteunt het standpunt van het RIZIV dat minstens onduidelijk is om welke motieven ... de opleiding loopbaancoach volgde. Het gebrek aan nadien ondernomen stappen wijst eerder op persoonlijke interesse dan op het doel de integratie op de arbeidsmarkt te bewerkstelligen.

In de rand hiervan merkt het arbeidshof op dat ... als volgt reageerde op het bericht dat de tenlasteneming door het RIZIV was geweigerd:

“Als ik een teruggave wou van het RIZIV dan moest ik mij volgens Dorien maar inschrijven bij de VDAB voor een opleiding met een knelpuntenberoep. Dit ga ik absoluut niet doen. [...]”
(stuk 4 van ...)

De reden voor haar afwijzing van elke opleiding voor een knelpuntenberoep blijft onduidelijk.

5.

De beslissing van het RIZIV van 11 september 2020 is terecht. De arbeidsrechtbank besliste anders. Het hoger beroep van het RIZIV is gegrond.

BESLISSING,
Het arbeidshof,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond.